

מוטעבי תורת זילים

פרשת תרומה – חכמתו של שלמה המלך

ה' יתברך נתן לשלמה המלך חכמה רבה מאוד כפי שנאמר "וַיִּתֵּן אֱלֹהִים חֲכָמָה לְשֹׁלֹמֹה וַתְּבוּנָה הִרְבָּה מְאֹד וַרְחֹב לֵב כַּחֲלוֹל אֲשֶׁר עָל שְׂפַת הַיָּם: וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קִדְשׁ וּמִכָּל חֲכָמַת מִצְרָיִם" (מלכים א' ה, ט - ו), "חֲכָמַת כָּל בְּנֵי קִדְשׁ" היא חכמת 'החיצונים', והם נקראו "בְּנֵי קִדְשׁ" כי החושך קודם לאור והקליפה קודמת לפרי (יתולעת יעקב בחלק סתרי ר"ח ותפילותיו דף לג ע"א ד"ה כבר ידעת), ו"חֲכָמַת מִצְרָיִם" היא חכמת הכישוף (עפ"י יכתם פז' על זוהר פרשת ויחי דף רכג ע"ב ד"ה וביאר מהו). ועל ידי החכמה שהיתה בידי שלמה המלך הגיע לו שלום עם חירם מלך צור שעזר לו בבניית בית המקדש, וכפי שנאמר בהפטרה "וה' נתן חכמה לשלמה כפאשר דבר לו והי שלם בין חירם ובין שלמה ויכרתו ברית שניהם" (מלכים א' ה, כו) (זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה ותנין שלמה).

ויש להבין, כיצד השיג שלמה את חכמת הכישוף ושאר חכמת 'החיצונים'? ואיך זה עזר לעשות שלום בינו לבין חירם מלך צור?

שלמה המלך היה מגיע להרי החושך ללמוד את חכמת 'החיצונים'

בכל יום ויום היה מגיע נשר גדול (זוהר פרשת פנחס דף רלג ע"א ד"ה אמר רבי חייא) **וחזק** (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה מה עבדי) **אל שלמה המלך. שלמה היה עולה על גבי הנשר יחד עם טבעת שחוקק עליה שמו הקדוש של ה' (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה מה עבדי) כדי שיהיה לו שמירה בדרך (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קיב ע"ב על ד"ה 'חתיים כורסיא' מהרא"י). אחר כך הנשר היה טס מרחק רב בשעה אחת ומובילו אל הרי החושך למקום שנקרא תרמוד במדבר הנמצא בין ההרים, אשר שם מתקבצים כל הרוחות והכוחות של הסטרא אחרא. אז שלמה המלך היה כותב פתק אחד וזורק שם כדי להינצל מאותם רוחות רעות (זוהר פרשת פנחס דף רלג ע"א ד"ה אמר רבי חייא), והיה מכריז בקול את הפסוק "ה' רָמָה יָדָךְ בַּל יִחָזֶיךָ וַיִּשָׁאוּ קַנְאוֹת עִם אִפְּ אִשׁ צָרִיף תֹּאכְלֶם" (ישעיה כו, יא) (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה גבה נשרא) וכוונתו בתיבות "רָמָה יָדָךְ" שיהשם הקדושי החקוק בטבעת שלו יעשה בכוחו הגדול ש"בל יִחָזֶיךָ" כלומר שלא יראוהו, כדי שלא תשלוט בו עינם הרעה של כוחות החיצונים (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קיב ע"ב על ד"ה יעד ההוא אתר' מהרא"י).**

אחר כך שלמה המלך היה יורד שם, מרים את ראשו ורואה את הרי החושך, ולומד שם כל מה שרוצה. אחר כך עלה שוב על גבי הנשר וטס עד מקום שיש בו עץ של זית. שם הוא ירד מהנשר והיה מתקרב (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה עאל תמן) עד למקום בו היו נמצאים שני המלאכים שנפלו מן השמים שהם עז"א ועז"ל אשר קשורים שם בשלשלאות של ברזל הנעוצים בתוך התהומות. אז שלמה המלך הוציא את הטבעת שהיה חקוק עליה השם הקדוש ושם אותה בתוך פיו של הנשר (זוהר פרשת פנחס דף רלג ע"א ד"ה וכיון דנשרא) או לפני המלאכים (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה עאל תמן). ואחרי כן היו שני המלאכים אומרים לשלמה המלך כל מה שהיה רוצה לדעת בחכמות 'החיצונים' (זוהר פרשת פנחס דף רלג ע"א ד"ה וכיון דנשרא). ועל כך נאמר "וַיִּבֶן שְׁלֹמֹה אֶת גִּזְרֹן וְאֶת בֵּית חָרוֹן תַּחְתּוֹן: וְאֶת בַּעֲלֹת וְאֶת תַּדְמֹר בַּמְדְּבָר בְּאֶרֶץ" (מלכים א' ט, יז - יח) כאשר כוונת התיבה "וַיִּבֶן" בתחילת הפסוק היא על הבנת שְׁכָלוֹ של שלמה שידע לדעת ללכת לאותו מקום (זוהר פרשת פנחס דף רלג ע"א ד"ה וכיון דנשרא).

אחרי ששלמה המלך סיים באותו המקום, הוא היה עולה שוב על הנשר ורוכב על גביו חזרה למקומו (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה עאל תמן) אל כסא המלוכה אשר נחתם על ידו בשמו הקדוש של ה' יתברך (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה מה עבדי) כדי שלא יישב עליו אשמדאי מלך השדים או איזה כוח סטרא אחרא אחר בעוד שהוא הולך על גבי הנשר אל תרמוד שבמדבר (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קיב ע"ב על ד"ה 'חתיים כורסיא' מהרא"י). וכיון ששלמה ישב שוב על כסא מלכותו התיישבה דעתו והיה מדבר דברי חכמה יקרה. ועל כך אמר שלמה המלך "וַיִּשְׁבְּתִי אֲנִי וְאֶרְאֶה" (קהלת ד, א), כלומר ששבתי מאותה חכמה של 'החיצונים' אשר התיישבה בליבי ודעתי (זוהר סבא דמשפטים דף קיב ע"ב ד"ה עאל תמן), הכוללת את אותם סודות 'הקליפה' ומעשיהם בתחתונים (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קיב ע"ב על ד"ה 'אבל שבתי ואראתי מהרמ"ק. ועי"ש מה עוד הוא ראה) ואת עניין השדים ומעשה הכשפים (הרמ"ד וואלי על ספר מלכים א' פרק י בפסוק י על הפסוק 'גמלים נושאים בשמים').

שלמה המלך אמר "אֶל גַּנְתִּי אֶגְזֹז וְיָדְתִּי" (שיר השירים ו, יא) וכוונתו שהוא ידע את כל 'הקליפות' כולן (יתקוני זוהר' תיקון כו דף עא ע"ב ד"ה מיד קמו, זוהר פרשת בראשית דף יט ע"ב ד"ה שלמה מלכא), כי ירד אליהם והסתכל שם בכל אותם 'רוחות' ו'שדים' ו'לילין' (יחסד לאברהם' מעין שבעי עין גדי נהר כג ד"ה והנה על סוד אלו. ועיין בזוהר פרשת ויחי דף רכג ע"ב ד"ה 'ובגין דשלמה' מדוע ביקש לדעת את 'הקליפות'). כך יצא שלמה השיג גם את החכמות הפנימיות הקדושות וגם את החכמות החיצוניות, והוא היה שלם בכל. משום זה אמרו רבותינו כי בימיו של שלמה המלך היתה הלבנה במילואה (ראה זוהר פרשת ויחי דף רכג ע"א ד"ה עאל תמן) וראה רבינו בחיי פרשת וישב פרק לח על הפסוק 'ויקרא שמו זרח', וכוונתם שהוא ידע בכל מיני 'הלבנה' את צד החכמות הקדושות המיוחסות אל האור ואל מילואה של הלבנה, וגם את החכמות החיצוניות של 'הקליפות' המיוחסות אל החסרון של הלבנה (יכתם פז' על זוהר פרשת ויחי דף רכג ע"א ד"ה ובגין דשלמה מלכא). ועל כך אמר שלמה "וְרָאִיתִי אֲנִי שֵׁשׁ: יִתְרוֹן לְחֻקָּהּ מִן הַסְּכָלוֹת בִּיתְרוֹן הָאֹרֶן מִן הַחֹשֶׁךְ" (קהלת ב, ג) כי כל דבר ניכר מהיפוכו, והוא ידע את מעלת ה"חֻקָּהּ" הקדושה על ידי מה שהשיג מצד "הַסְּכָלוֹת" בהררי החושך (צדור המור' לר' אברהם סבא חמיו של ר' יוסף קארו בפרשת תצוה ד"ה ועשית את מעיל האפוד) (להבנה והרחבה בעניין הלבנה ראה מאמריו לפרשת וילך – סימכית היושע בן נון).

על כך גם נאמר "וַתִּרְבַּח חֲכָמַת שְׁלֹמֹה מִחֲכָמַת כָּל בְּנֵי קִדְשׁ וּמִכָּל חֲכָמַת מִצְרָיִם" (מלכים א' ה, ט - ו). כי 'ארץ קדם' היה מקום בו שכנו כוחות 'החיצונים' (יכתם פז' לר' שמעון לבאי מחבר הפיוט 'בר יוחאי' על זוהר פרשת חיי שרה דף קלג ע"ב ד"ה ולבני הפילגשים) וחכמת בני קדם היא אותה 'חכמה חיצונית' אשר אברהם אבינו מסר לבני הפילגשים (זוהר פרשת ויחי דף רכג ע"א ד"ה דתניא כתיב ותרב) יחד עם שמות של טומאה (יכתם פז' על זוהר פרשת חיי שרה דף קלג ע"ב ד"ה ולבני הפילגשים) בשעה ששלחם אל המקום הראוי להם ב"ארץ קדם", שנאמר "וְלִבְנֵי הַפִּילִגְשִׁים אֲשֶׁר לְאֶבְרָהָם נָתַן אֶבְרָהָם מִתְּנַתִּי וַיִּשְׁלַחֵם מֵעַל יָצִיק בְּנֵי בְּעוֹדָתָם חֵי קְדָמָה אֶל אֶרֶץ קְדָם" (בראשית כה, ו) (יכתם פז' על זוהר פרשת חיי שרה דף קלג ע"ב ד"ה ולבני הפילגשים). וגברה חכמתו של שלמה המלך על

חכמתם (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק ה על הפסוק ויתן אלקים חכמה לשלמה), והיה יודע כל אותם החכמות וההשבעות והשמות טומאה שמסר אברהם אבינו לבני הפילגשים, שהיו נקראים "בְּנֵי קְדָם" על שקדמו את העולם בידענות אלו (יכתם פז' על זוהר פרשת חיי שרה דף קלג ע"ב ד"ה ולבני הפילגשים).

שלמה המלך למד אצל שני המלאכים שהם שורש כל החכמות החיצוניות 'המעונן' 'המנחש' 'הקוסם' ו'המכשף' (אור החמה' על זוהר פרשת משפטים דף קיב ע"ב על ד"ה 'אבל שבתי ואראה' מהרמ"ק), **ולמד שם את ענייניהם בחרשיהם ובלהטיהם ובמעשה כישופיהם** (הרמ"ד וואלי בביאורו על קהלת הנקרא 'ספר ההנהגה' מהדורא קמא קהלת ט, יא) **ולא היה שום סוג של כישוף שהוא לא ידע** (ותקוני זוהר' תיקון כו דף עא ע"ב ד"ה מיד קמו). לכן כאשר באה מלכת שָׁבָא ושאלה את שלמה המלך גם בדברים הנעשים על ידי הכישוף וצד הטומאה, כדי לדעת האם חכמתו כללית בין בצד הקדושה ובין בצד הטומאה (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק י על הפסוק גמלים נושאים בשמים וזהב רב מאוד) הוא ידע להשיב לה. כגון **שביקשה לדעת איך אפשר לתפוס את הנחשים שנעשו מעצמותיו של בלעם אחרי מותו, כי ידעה שעל ידי הנחשים הללו ניתן לעשות כישופים גדולים והיא התאוותה לכך**. אז שלמה המלך ענה לה מה הדבר היחיד שעל ידו ניתן ללכוד אותם חיים ושעל ידי כן הם יהיו נכפים לפני האדם כמו תרנגול הבית (זוהר פרשת בלק דף קצד ע"ב ד"ה אשכחא וד"ה מלכת שבא וד"ה ואי תימא. ועיי"ש מה ענה לה ואכמ"ל).

שלמה המלך שלט בחכמתו על כל השדים והמזיקים שבעולם

ה' המליך את שלמה המלך על כל חית הארץ ועוף השמים וכל רומש על הארץ, ובכלל זה גם על כל השדים והפגעים הרוחות והלילין. שלמה המלך היה יודע את שפת כולם שנאמר **"וַיִּדְבֶּר עַל הָעֵצִים מִן הָאָרֶז אֲשֶׁר בְּבִלְבֹנוֹ וְעַד הָאֲזֹב אֲשֶׁר יֵצֵא בְּקִיר וַיִּדְבֶּר עַל הַבְּהֵמָה וְעַל הָעוֹף וְעַל הָרֶמֶשׂ וְעַל הַדְּגָיִם"** (מלכים א' ה, ג) (תרגום שני למגילת אסתר פרק א ד"ה בשנת תלת למלכותיה). **וכך הוא שלט על המזיקים** (זכר דוד' מאמר ג פרק עב דף רלח ד"ה ומחסדו הטוב) **ועל הרוחות, וכולם היו מסורים בידו** (תרגום שני למגילת אסתר פרק א פסוק ב) **שהיה אוסר ומתיר אותם כפי רצונו** (ספר רזיאל המלאך' דף כח ע"א ד"ה ומחכמתו הספר). **והיה מצוה לשדים לרוחות ולפגעים שיהיו מרקדים ומפזזים ומכַּרְפְּרִים לפניו**. וסופרי המלך היו קוראים אותם בשמותם ואז כולם היו מתקבצים ובאים אליו על ידי אזיקים או כבלי ברזל ולא על ידי בן אדם הנוהג בהם (תרגום שני למגילת אסתר פרק א ד"ה בשנת תלת למלכותיה) אלא כמו שהמלך הקדוש במרומים מושל בהם. ובוהו יתקיים בשלמה המלך **"וַיִּשָׁב שְׁלֹמֹה עַל פֶּסֶא ה' קְמֶלֶךְ"** (דברי הימים א' כט, כג) (הרמ"ד וואלי על קהלת פרק ב בפסוק 'עשיתי לי שרים ושרותי) **כי מְלָךְ על העליונים ועל התחתונים** (תולעת יעקב' בחלק סתרי ר"ח ותפלותיו דף לג ע"א ד"ה יכבר ידעתי עפ"י רבותינו).

שלמה המלך השתמש בַּשָּׂדִים וּבַשָּׂדוֹת לעשות לו שליחויות למקומות רחוקים לכל מה שהיה צריך (ובניהו' למחבר היבן איש חי' מסכת גיטין דף סח ע"א ד"ה שידה). כך הוא נעזר ברוחות ושדים ומלאכי השרת בעת בניית בית המקדש (שיר השירים רבה' א, א ד"ה דבר אחר חזית). **וכשרצה שלמה לברר על מקומה של 'תולעת השמיר' לצורך בניית המקדש הוא כפה יחד שָׂד וְשָׂדָה שיאמרו לו, והם כיוונו אותו לאשמדאי מלך השדים** (גמ' גיטין דף סח ע"א). וכן לאחר שדוד המלך הכין למקדש אלף כנורות מעצי אלמוגים המצופים זהב טוב, כדי לשיר ולשבח להודות ולהלל לאלהי ישראל, אז שלמה המלך הביא חמשה אבנים טובות לכל כינור וכינור על ידי עננים ושעירים ורוחות שהיו משועבדים לו (מדרש תלפיות' ענף חורבן ד"ה פרוכת של זהב). ועוד שלמה המלך היה יודע לנטוע בארץ עצי פרי הגדלים במקומות רחוקים כמו עץ הפלפלים, **וזה על ידי ששלח רוחות שהיה משתמש בהם לאותם המקומות והם הביאו משם מים והשקו בארץ ועל ידי כן גדלו פְּרוֹת** (קהלת רבה' ב, ה בשם רבי אבא בר כהנא).

כאשר נודע לשלמה המלך שיש במדינת שָׁבָא מלכה אחת אשר לא שמעה ולא ידעה על מלכותו, הוא שלח אליה את תְּרַנְגוֹל הַבֵּר עם מכתב הקשור אל הכנף, והוא הגיע אליה בשעה שהיא היתה משתחוה לשמש כמשפטה. וכשהיא ראתה את תרנגול הבר פתחה את המכתב וקראה מה שכתב לה שלמה **"המליך אותי הקב"ה על חית הארץ ועל עוף השמים על השדים ועל הרוחות ועל הלילין וכל מלכי מזרח ומערב צפון ודרום באים ושואלים בשלומי. עתה אם יש את נפשכם לבוא אלי אתן לכם כבוד גדול מכל המלכים היושבים לפני. ואם תמאנו ומריתם ולא תשאלו לשלומי אשלח עליכם מלכים וחיילים ופרשים. ואם תאמרו מי הם המלכים החיילים והפרשים אשר למלך שלמה – חית השדה המה המלכים, ועוף השמים הם הפרשים, והחיילות הם השדים והרוחות והלילין החונקים אתכם על עריסותכם ובבתיכם, וחיות השדה יהרגו אתכם בשדה ועוף השמים יאכל את בשרכם מעליכם"**. וכשמוע מלכת שָׁבָא את דברי האגרת היא קרעה את בגדיה ובאה לפני המלך שלמה באוניה לאחר מסע של שלש שנים. ואחרי שראתה את תפארת גדולתו נתנה שבח והודאה לה' יתברך על שברא אותו (תרגום שני למגילת אסתר פרק א ד"ה 'בשנת תלת למלכותיה' עיי"ש כל המעשה באריכות).

היתה קטטה בין חירם מלך צור לבין שלמה המלך, שזה היה מכחיש את האלוה שבמרומים ואילו זה היה מאמין בו. **והשנאה ביניהם היתה גדולה כי אין שנאה כשנאת הדת** (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה 'ובג"כ ויהי שלום' מהרמ"ק). **וכיון שחירם היה חכם גדול** (יצרור המור' פרשת תצוה ד"ה ועשית את מעיל האפוד, 'עמק המלך' שער קרית ארבע סוף פרק קיט) **בחכמת הכישוף ובחכמת השדים, הוא היה פורח באויר להראות חכמתו** (יצרור המור' פרשת תצוה ד"ה ועשית את מעיל האפוד) **ועושה עצמו אלוה** (זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א סוף ד"ה ויהי שלום, 'צוארי שלל' להחיד"א על הפטרות אות א בשם הזוהר) **באומרו "מוֹשֵׁב אֱלֹהִים יִשְׁבְּתִי"** (יחזקאל כח, ב), **ולא היה רוצה להודות בחכמתו של שלמה. אמנם שלמה המלך היה בקי ממנו באותם החכמות** (יצרור המור' פרשת תצוה ד"ה ועשית את מעיל האפוד), **ובתוקף חכמתו גם שלט ב'חיצונים'** (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה 'חד שידא לאוי' מהרמ"ק) **ובכללם בשדים** (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה 'ובג"כ ויהי שלום' מהרמ"ק) **והיה שולחם לכל אשר יצוה** (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה 'חד שידא לאוי' מהרמ"ק) **וביקש אז להודיע לחירם מלך צור שחכמתו היא הבל וריק** (יצרור המור' פרשת תצוה ד"ה ועשית את מעיל האפוד).

לכן שלמה המלך בחכמתו שלח לחירם מלך צור שָׂד אחד (זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א סוף ד"ה דתניא חירם וד"ה ותניין אמר רבי יצחק) **שהיה אחד ממלאכי החבלה שתחת המלאך דומה שרו של גהינם** (אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה 'חד שידא לאוי' מהרמ"ק), **והוא הוריד את חירם אל שבעה מדורי גהינם** (זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א סוף ד"ה דתניא חירם וד"ה ותניין אמר רבי יצחק). **ואחר כך שלמה המלך** (צוארי שלל' להחיד"א על הפטרות אות א בשם הזוהר) **העלה את חירם ממדורי הגהינם והיה שולח לו כל יום ויום פתקים ביד אותו השד עד שחזר והודה באלהותו של ה'** (זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א סוף ד"ה דתניא חירם וד"ה ותניין אמר רבי יצחק) **ונכנע לו** (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק ה על הפסוק ויבאו מכל העמים. וראה ב'אור החמה' על זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה 'ובג"כ ויהי שלום' מהרמ"ק שאחר כך חירם חזר לסורו לכן על אף שזכה להאריך ימים הוא נהרג על ידי נבוכדנצר). **לכן נאמר באותו פסוק "ויהי נתן חכמה לשלמה פֶּאֶשֶׁר דָּבַר לוֹ וְהָיָה שְׁלֹם בֵּין חִירָם וּבֵין שְׁלֹמֹה וַיִּכְרְתוּ בְרִית שְׁנֵייהֶם"** (מלכים א' ה, כו) **כי מצד החכמה שנתן ה' בשלמה המלך נהיה שלום בינו לבין חירם** (עפ"י זוהר פרשת אחרי מות דף סא ע"א ד"ה ותניין שלמה, 'יצרור המור' פרשת תצוה ד"ה ועשית את מעיל האפוד, 'צוארי שלל' להחיד"א על הפטרות אות א בשם הזוהר).

שתי השדות שבקליפה באו להיכנע לפני מלכותו של שלמה המלך

מעשה היה שבאו שתי נשים זונות להישפט לפני שלמה המלך שנאמר "אֵזָו תְּבַאֲנָה שְׁתֵּי נָשִׁים זָנוֹת אֶל הַמֶּלֶךְ וַתַּעֲמִדְנָה לְפָנָיו" (מלכים א' ג, טו). אחת הנשים סיפרה כי שתייהן ילדו בנים בהפרש של שלשה ימים, והן גרות בבית אחד לבדן שנאמר "וַיֵּאָנְחֶנּוּ יַחְדָּו אֵינן זָר אֶתְנֹנוּ בְּבֵית זִוְלָתֵי שְׁתֵּי אֲנַחְנוּ בְּבֵית" (מלכים א' ג, יח). והוסיפה לספר כי חברתה שכבה על בנה בלילה והרגה אותו, והלכה והחליפה את בנה המת בבן החי. אז טענה חברתה כי ההיפך הוא הנכון והבן החי הוא בנה ממש ותאמר "כִּי בְּנֵי הַחַי וּבְנֵי הַמֵּת" (מלכים א' ג, כב). ואילו הראשונה שבה וטענה "לֹא כִּי בְּנֵי הַמֵּת וּבְנֵי הַחַי" (מלכים א' ג, כב). שלמה המלך ששמע את טענתן חזר על דבריהן, ואחר כך אמר "גִּזְרוּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי לְשָׁנִים וַתִּנּוּ אֶת הַחֲצִי לְאַחַת וְאֶת הַחֲצִי לְאַחַת" (מלכים א' ג, כה). אז האשה שבנה באמת היה החי אמרה "תִּנּוּ לָהּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי וְהַמֵּת אֶל תְּמִיתָהּ" (מלכים א' ג, כו) ואילו חברתה אמרה שיגזרו אותו ולא יהיה לאף אחת מהן. אז ציוה שלמה המלך לא להמית את הבן ולתת אותו לאשה שריחמה לפי שהיא אמו. וממעשה זה "רָאוּ כִּי חֻקְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ" (מלכים א' ג, כח).

שתי הנשים הללו שבאו לפני שלמה היו שתי הנשים שבקליפה' (יספר הילקוטוסי' להארי"י ז"ל בפרשת כי תצא על הפסוק 'לא תבא אתנו') והן רוחות שמעוני' ספר מלכים רמז קעה בשם רב ועיי"ש) **שדות הנקראות לילי"ת ומחל"ת** (זכר דוד' מאמר ג פרק עב דף רלח ד"ה ומחסדו הטוב בשם הרב גלאנטי ביקול בוכים, ילקוט חדשי' ערך דוד אות פז בשם הרב גלאנטי, 'עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד השביעי סימן לה ד"ה ולדעתנו לא פליגי). שתי הנקבות הללו יותר קשות לבוא לידי מיתוק מהזכרים ולכן לא נכנעו בזמן שיהושע שלח מרגלים, כפי שנכנעו אז הרוחות הזכרים, והן נכנעו רק בזמן שלמה המלך (יספר הילקוטוסי' להארי"י ז"ל תהלים סימן סח ד"ה געת חית קנה, יקול בוכים' לר' אברהם גלאנטי דף כט ע"ב ד"ה אחר ששמעה). וזה מה שנאמר אצל שלמה "אֵזָו תְּבַאֲנָה שְׁתֵּי נָשִׁים זָנוֹת" (מלכים א' ג, טו) אך לא לפני כן (יספר הילקוטוסי' להארי"י ז"ל יהושע סימן ב ד"ה דע כי אלו). **נשים אלו באו לפני שלמה המלך בדרך הכנעה ממש כשני בעלי דינים העומדים לפני הדיין** (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק ג על הפסוק 'וא תבאנה'), **ואמרו לו "בי אדני"** (מלכים א' ג, יז) **לסימן שמקבלות ממשלתו ואדנותו עליהן** (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק ג על הפסוק 'ותאמר האשה') **ונכנעות תחת ידו** (עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד השביעי סימן לה סוף ד"ה ולדעתנו לא פליגי).

שתי הרוחות הללו נקראות בשם "נשים זנות" (מלכים א' ג, טו) משום שהן עוזבות את בעליהן ובאות ונראות לאנשים אחרים בחלום הלילה לנאף עמם ולטמא אותם בקרי (עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד השביעי סימן לה ד"ה ולדעתנו לא פליגי). לכן הן אמרו "וַיֵּאָנְחֶנּוּ יַחְדָּו אֵינן זָר אֶתְנֹנוּ בְּבֵית זִוְלָתֵי שְׁתֵּי אֲנַחְנוּ בְּבֵית" (מלכים א' ג, יח) ללמד שבעליהן הזכר לא איתם כי כל מגמתן הוא לזנוגים (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק ג על הפסוק 'אני והאשה'). ועוד הן נקראות "נשים זנות" (מלכים א' ג, טו) משום שכל הזונות שבעולם יונקות מהם (מגלה עמוקות – רב אופנים' אופן קלב, 'ילקוט ראובני' פרשת ואתחנן ד"ה בימי יהושע בן נון בשם 'המגלה עמוקות'). **ובנוסף לכך מתפקידן של אותן שתי נשים רחמנא ליצלן, לעשוק ילדים מאמותיהם** (ילקוט חדשי' ערך כשפים אות ס, ילקוט חדשי' ערך דוד אות פח. וראה על לילי בוותר פרשת פנחס דף רלד ע"א ד"ה טחול פתח בוצינא קדישא) **כך שכל הילדים שמתו בעוונות הרבים בצאתם לאויר העולם נעשקו על ידם** (עמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד השביעי סימן לה ד"ה ולדעתנו לא פליגי).

לכן כאשר באו אותן שתי הנשים להישפט לפני שלמה, הרי שמפני יראתן כל אחת רצתה להגיד שהיא לא פעלה עוון לעשוק את הילד אלא בשל חברתה היתה הרעה והיא זו שעשקה. לכן כל אחת טענה שבנה הוא החי ואילו בנה של חברתה הוא המת כפי שנאמר "וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הָאֲחֵרֶת לֹא כִּי בְּנֵי הַחַי וּבְנֵי הַמֵּת וְזֹאת אֲמַרְתְּ לֹא כִּי בְּנֵי הַחַי וּבְנֵי הַמֵּת לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ" (מלכים א' ג, כב) (ילקוט חדשי' ערך דוד אות פח. וראה 'עמודיה שבעה' עמוד השביעי סימן לה ד"ה והנה הנשים) **שלמה המלך חזר על דבריהן "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ זֹאת אֲמַרְתְּ זֶה בְּנֵי הַחַי וּבְנֵי הַמֵּת וְזֹאת אֲמַרְתְּ לֹא כִּי בְּנֵי הַמֵּת וּבְנֵי הַחַי"** (מלכים א' ג, כב) **כדי להראות את ההכנעה הגדולה שנעשתה בימיו** (עמודיה שבעה' עמוד השביעי סימן לה ד"ה והנה הנשים). ותשובת שלמה המלך במשפט היתה שימיתו את החי שנאמר "וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ קָחוּ לִי חֶרֶב וַיָּבֵאוּ הַחֶרֶב לְפָנֵי הַמֶּלֶךְ: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ גִּזְרוּ אֶת הַיֶּלֶד הַחַי לְשָׁנִים וַתִּנּוּ אֶת הַחֲצִי לְאַחַת וְאֶת הַחֲצִי לְאַחַת" (מלכים א' ג, כד – כה) **ובזה לימד שאין די בהתנצלותן שבן הוא החי, שהרי סופן להמיתו, כי הן עושקות את הנשמות של הילדים והרי כאילו הוא כבר מת** (ילקוט חדשי' ערך דוד אות פח).

במשפט שלמה עם שתי הנשים הזונות "רָאוּ כִּי חֻקְמַת אֱלֹהִים בְּקִרְבּוֹ" (מלכים א' ג, כח) **של שלמה, שהרי אפילו הרוחות מצד הנקבות היו משועבדות לו** (עמק המלך' לר' נפתלי הירץ בכרך שער רישא דועיר אנפין דף קמב פרק לב ד"ה אתה החכם). וכיון שיחד עם הלילי יש ארבע מאות ושמונים מחנות של מלאכי חבלה כמנין שמה לילי"ת (ילקוט ראובני בשלח טו, כ ד"ה יתקח מרים הנביאה' בשם פירוש 'יואל משה' על 'עשרה מאמרות', זכר דוד' מאמר ג פרק עב דף רלח ד"ה ומחסדו הטוב), לכן הוצרך שלמה המלך לבנות את בית המקדש דווקא בשנת ארבע מאות ושמונים שנה כנגדן, כפי שנאמר "וַיְהִי בְּשָׁמוֹנִים שָׁנָה וַאֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה לְצֵאת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מִמִּצְרָיִם מִצְרָיִם בְּשָׁנָה הַרְבִּיעִית בְּחֹדֶשׁ זֶה הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁנִי לְמִלְכָּה שְׁלֹמֹה עַל יִשְׂרָאֵל וַיִּבְנֶן הַבַּיִת לַיהוָה" (מלכים א' ג, א) (מגלה עמוקות – רב אופנים' אופן קלב, 'ילקוט חדשי' ערך כשפים אות פז) **ולימד שעם בניית המקדש לא היה לכל מחנותיה שליטה** (ילקוט ראובני בשלח טו, כ ד"ה יתקח מרים הנביאה' בשם פירוש 'יואל משה' על 'עשרה מאמרות'), **וגם היא עצמה נכנעה שהרי זה גמטריא שמה** (צוארי של' להחיד"א הפטרת תרומה אות ב).

אשמדאי מלך השדים היה משועבד לשלמה המלך עד סיום בניית המקדש

שלמה המלך חיפש את תולעת השמיר על מנת לחצוב באמצעותה את אבני המקדש מבלי להשתמש בברזל, וכפי שהשתמש בה משה רבינו (נמי גיטין דף סח ע"א) לכתוב על אבני האפוד את שמות בני ישראל מבלי להחסיר מהאבנים (רש"י גיטין דף סח ע"א ד"ה לאבני האפוד). לכן שלמה המלך שלח את בניהו בן יהוידע למקומו של אשמדאי מלך השדים כדי שילכוד אותו ויקשור אותו באמצעות שלשלאות שחקוק עליהן שמו המפורש של הקב"ה ויביא אותו לפניו לברר היכן נמצאת תולעת השמיר (נמי גיטין דף סח ע"א ועיי"ש אריכות המעשה). **ובשעה שבניהו הניח עליו את השלשלאות היה אשמדאי שוכב בגוף של דמות אדם ממש, ואז על ידי נתינת השלשלאות בטל ממנו כוח השדים והוא לא היה יכול להפוך את גופו לדמות אחרת ונשאר בדמות אדם.** בניהו השאיר בו קצת כוח לכן הוא היה יכול להזיק ולהפיל בדרכו דָּקָל וגם בית על ידי חיכוכו בהם. **בניהו בן יהוידע החזיק בידו את ראש השלשלאות, והעולם היו רואים את בניהו מוליך אדם רגיל ולא ידעו שהוא אשמדאי מלך השדים** (בן יהוידע' מסכת גיטין דף סח ע"א ד"ה כי נקיס ליה ואתא).

שלמה המלך כבש את אשמדאי בשעת בניית בית המקדש (מדרש תלפיות' ענף הכנעה ד"ה הבית בהבנות) **ועיכב אותו אצלו עד שסיים לבנות את המקדש** (נמי גיטין דף סח ע"ב). **ומסורת בידנו כי כל משך הזמן שהיה אשמדאי אצל שלמה המלך, הוא גילה לו סודות עמוקים וגם הרבה**

סגולות ורפואות (זכר דוד' לר' דוד זכות ממדינת מאמר א פרק נט ד"ה יעקביו שבאנו בשם ספר תולדות אדם). **אשמדאי מסר לשלמה המלך ספר של כשפים ובו היו כתובים אלף וארבע מאות וחמש מיני טומאות שנטמאים בהם בני אדם** (וזהר פרשת אחרי מות דף עז ע"א ד"ה מלך אלון גלי שלמה). **וכן היה כתוב בו שניתן לעשות כשפים גדולים וסתומים מעין כל בגופם של הנחשים שנעשו מעצמותיו של בלעם** (וזהר פרשת בלק דף קצד ע"ב ד"ה אשכנח בספרא דאשמדאי). **ועוד נכתב שם שמי רוצה להעביר ממנו את 'רוח הטומאה' ולהכניע את הסטרא אחרא, צריך לקנות את מעשי המצוות שהוא עושה בכסף מלא, בכל מחיר שיבקשו ממנו, בין סכום קטן ובין סכום גדול.** לפי שרוח הטומאה מזומנת תמיד על דבר שניתן חנינם ללא תשלום, והיא שורה שם ומפתה את אנשים ומטה אותם מדרך הישר (וזהר פרשת תרומה דף קכח ע"א ד"ה יבספרא דחרשי ועי"ש). וראה עוד בזהר פרשת ויקרא דף יט ע"א ד"ה יחלפא ליה' וד"ה יבספרא דאנח אשמדאי כמה אזהרות בענייני תשמיש מספרו של אשמדאי ואכמ"ל).

שלמה המלך ישב על כסא ה' שנאמר "וישב שלמה על כסא ה' למלך" (דברי הימים א' כט, כג). **וכמו שעל כסא ה' נאמר "לא יגרף רע" (תהלים ה, ה) כי אין דבר רע שנוגע בו, כך נאמר גם על שלמה המלך "אין שָׁטָן וְאֵין פְּגַע רָע" (מלכים א' ה, יח) (שמות רבה' טו, כז), כי בימיו של שלמה הסטרא אחרא וכל הכת שלו היתה מוכנעת לו, והוא מעין עולם הבא (יערות דבשי' לר' יהונתן אייבשיץ חלק א דרוש יד ד"ה ואם כן אפוא). **שלמה המלך לא פחד אז מכל כוחות הטומאה כפי שמפחדים שאר בני אדם, אלא אדרבא הם היו מפחדים ממנו וסרים למשמעו כאילו היו בני ביתו ממש.** ועל זה אמר שלמה המלך "קִנִּיתִי עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת וּבְנֵי בֵּית הָיָה לִי" (קהלת ב, ז), "עֲבָדִים וְשִׁפְחוֹת" – הם כוחות הטומאה מצד הזכרים ומצד הנקבות שלמה היה מושל בהם. "וּבְנֵי בֵּית הָיָה לִי" – נאמר בלשון יחיד כי הוא על אשמדאי מלך השדים שהיה משועבד לשלמה המלך (הרמ"ד וואלי בביאורו על קהלת הנקרא 'ספר ההנהגה מהדרה קמא קהלת ב, ז).**

שלמה המלך איבד בסוף ימיו את שלטונו על השדים והמזיקים

מכיון שבימיו של שלמה המלך היתה הַלְבָּנָה בְּמִלּוּאָה, שלמה חשב שכך יהיה לעולם ובימיו יהיה תיקון העולם בשלמות – לכן עלה בדעתו להחזיר את הרע לטוב. **אז הוא לקח כמה נשים נכריות** (הרמ"ד וואלי ספר מלכים א' פרק ג על הפסוק 'ויתחתן שלמה את פרה') **בנות מלכים מכל האומות** (מראית העין' להחיד"א על סנהדרין דף כא ד"ה יאני ארבה ולא אסור) **כדי להוציא את חיותן ולכלותם** (מראית העין' להחיד"א על סנהדרין דף כא ד"ה יאני ארבה ולא אסור) **ולהחזירם אל הקדושה** (יספר הלקוטים' להארי"ז ז"ל מלכים כ סימן יא ד"ה ויהי לו נשים, 'שער התפלה' למחבר 'באר מים חיים' שער השמיני ד"ה ואפשר עבור הדבר הזה) **ועל ידי כן גם להחליש את כוחם של אומות העולם לשלוט באלף שנה של העולם הזה.** וזה מה שנאמר "הָאֵלֶּף לָךְ שְׁלֹמֹה" (שיר השירים ח, יב) (יבן יהודעי' למחבר היבן איש ח"י מסכת שבת דף נו ע"ב ד"ה נח לו לאותו צדיק). אבל שלמה המלך טעה לפי שעדיין לא הגיע הזמן למיתוק 'הקליפות' (יקול בוכים' לר' אברהם גלאנטי דף נו ע"א טור א), ואי אפשר יהיה לתקן זאת עד שיבוא מלך המשיח. **ולכן אמר שלמה המלך "אִמְרָתִי אֶחְפְּמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמְּנִי"** (קהלת ז, כג) (יספר הלקוטים' להארי"ז ז"ל מלכים כ סימן יא ד"ה ויהי לו נשים) **כלומר שעוד רחוק הזמן לתיקון הדבר** (יבן יהודעי' מסכת שבת דף נו ע"ב ד"ה הכניסה לו אלף).

שלמה המלך חשב שמה שאסרה התורה על המלך להרבות נשים כפי שנאמר "וְלֹא יִרְבֶּה לוֹ נָשִׁים וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ" (דברים יז, יז) הוא כאשר המלך עושה לתאוותו, אבל כיון שהוא היה עושה על מנת לברר חיותם ולכלותם לכן מותר לו להרבות ולא יסור לבבו (מראית העין' להחיד"א סנהדרין דף כא ד"ה יאני ארבה ולא אסור). וכך אכן עשה שְׁהִרְבָּה נשים, וּמִפְּיָן כָּל הַנְּשִׁים שֶׁלָּקַח שֶׁלְמָה הַמֶּלֶךְ לֹא נִכְנסוּ לְמִטָּתוֹ רַק שְׂמוֹנֵה עֶשְׂרֵה נָשִׁים שְׂמוֹתָוֹת לוֹ מִדֵּין תּוֹרָה וְלֹא יוֹתֵר (יחסד לאברהם' לוקנו של החיד"א מעין שביעי עין גדי נהר כו ד"ה ידע שמכל הנשים' ועי"ש, 'מזמור לאסף' לר' ששון מרדכי חלק יסדר קריאת שמע על המטה' דף קנה ע"א). **שלמה המלך ניסה לעשות את התיקון בבת פרה** (יקול בוכים' לר' אברהם גלאנטי דף נו ע"א טור א) **שהיתה 'קליפה' קשה בת של מלך** (שער המלך' שער רישא דזעיר אנפין דף קמב פרק לד ד"ה ואתה החכם המעיין), **על ידי שגיירה והכניסה לביתו כדי למתקה תחתיו.** אך למעשה היא היתה בעוכריו (יקול בוכים' לר' אברהם גלאנטי דף נו ע"א טור א). **וכן שאר הנשים שלקח לא היו נכונות כראוי לעבודת המקום ולעבודתו של שלמה המלך ויצא לו קלוקל מזה** (שער המלך' שער רישא דזעיר אנפין דף קמב פרק לד ד"ה ואתה החכם המעיין). **ועוד שלמה טעה שהביאן אל ביתו בכבוד יקר וגדולה במקום ללכת ולמתק את 'הקליפות' במקורן** (יחומת אנך' להחיד"א פרשת כי תצא אות א בשם המקובלים).

יום אחד התפתה שלמה המלך להסיר מעל אשמדאי את השלשלאות שתפסו אותו וגם לתת לו את טבעתו (גמי גיטין דף סח ע"ב עי"ש כיצד התפתה) **ששם המפורש היה חקוק עליה** (מאמר אס כל ח"י להרמ"ע מפאנו חלק ג סימן ט). **אז אשמדאי בלע את הטבעת וזרק את שלמה המלך מרחק של ארבע מאות פרסה** (גמי גיטין דף סח ע"ב). **אחר כך אשמדאי התלבש בדמותו וצלמו של שלמה המלך וישב על כסאו במקומו** (הרמ"ד וואלי בביאורו על קהלת הנקרא 'ספר ההנהגה' מהדורא קמא קהלת ז, כג). וכך במשך שלושים ושש יום היה שלמה דחוי מהמלוכה (ימדרש אגורי' (משנת אליעזר) פרק חמישי ד"ה בן אחד) בגלל שעבר על צווי 'לא ירבה לו נשים' (יבן יהודעי' גמי גיטין דף סח ע"ב ד"ה יאנתיה. ועי"ש שבגלל זה נענש על ידי שד), עד אשר הגיע חזרה אל הסנהדרין ואמר להם שהוא שלמה המלך. **וכשבדקו וראו הסנהדרין ש'המלך' היושב באותה העת על כסאו תובע את נשותיו להיות עמהם בזמן נדתן ואף תובע את בת שבע אמו לעבירה, הבינו שזהו אכן אשמדאי מלך השדים והוא רק נראה בדמותו של שלמה המלך.** לכן הם נתנו לשלמה שוב טבעת ושלשלאות שעליהן כתוב 'שם המפורש'. ואז כשראה אשמדאי את שלמה הוא ברח מפניו (גיטין דף סח ע"ב עי"ש המעשה באריכות).

מאותה העת שלמה המלך היה מפחד מפני הרוחות (שיר השירים רבה' ג, ז ד"ה תני עד שלא) **וכן מפניו של אשמדאי מלך השדים** (גמי גיטין דף סח ע"א). **לכן כדי לשומרו מפני המזיקים והטומאה** (יספר הלקוטים' להארי"ז ז"ל על שיר השירים ד"ה על משכבי וכז) **הוא מינה ששים גיבורים מגבורי ישראל והעמידן לשמור את מטות ששנים שנאמר "הִנֵּה מִטָּתוֹ שֶׁלְשֹׁלְמָה שְׁשִׁים גִּבּוֹרִים סָבִיב לָהּ מִגִּבּוֹרֵי יִשְׂרָאֵל: פְּלֶם אֶחָזִי חֶרֶב מִלְּמַדֵּי מִלְחָמָה אִישׁ חָרְבוֹ עַל יָרְכוֹ מִפְּחַד בְּלִילוֹת"** (שיר השירים' ג, ז – ח) (שיר השירים רבה' ג, ז ד"ה תני עד שלא) **"מִפְּחַד בְּלִילוֹת" הכוונה גם ללילי' שפחד מפניה** (ילקוט ראובני פרשת ויחי ד"ה סוד האספסוף). **ואותם 'ששנים גיבורים' הם ששים דפים שהיו סביב מטותו שחקוקים בהם ששים אותיות של ברכת כהנים** (זכר דוד' מאמר א פרק לו ד"ה ומצינו לשלמה המלך' מהיחסד לאברהם). **וכן הוא סוד ששים אותיות שיכולות להיבדק ב'קריאת שמע' ויש להיזהר בהם** (זרע שמשוני פרשת בראשית דף ה ע"ב טור א), **וכן כנגד שש תיבות של פסוק ראשון בקריאת שמע שעולה במספר גדול ששים** (יספר הלקוטים' להארי"ז ז"ל על שיר השירים ד"ה על משכבי וכז). **שלמה המלך שחזר למלוכה מלך על כל ישראל, אך שוב לא היה יושב על כסא ה' למלוך על העליונים ועל התחתונים, ולכן כבר לא שלט** (יבן יהודעי' גמי גיטין דף סח ע"ב ד"ה חד אמר מלך הדיוט) **ורדה בַּשָּׂדִים, כפי שהיה לפני כן** (עפ"י 'שיר השירים רבה' ג, ז ד"ה תני עד שלא).

העלון גם לעילוי נשמת: יצחק בן רבקה יי הרב יצחק שלמה בן שרה יי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: מאיר בן משה ז"ל יונה בן הרב יצחק שלמה מאיר ז"ל, חיים בן לוי ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: ציונה שושנה בת חנה בבון יי אליהו בן נובקא יחי יהוה רחמי ושלום יהוה רחמי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: אהרן בן עזיזה יי אֶרְלֵט עֲלֵמָה בַּת פֹּרְטוֹן מִסְעֵדָה ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אליהו בן גיטל יי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אליהו בן גיטל יי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אליהו בן גיטל יי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אליהו בן גיטל יי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אליהו בן גיטל יי ת.נ.צ.ב.ה.	העלון גם לעילוי נשמת: רחל בת גרשון הנולדת משרה אליהו בן גיטל יי ת.נ.צ.ב.ה.
--	--	---	--	---	---	---	---	---	---